

stipula Rostollera Rostollet, cert dibuix amb pedretes (Cuifera, *DAG*), imitant, doncs, les escadusseres i punyents espiguetes d'un rostoll. *Rostollós*

¹ No són quantitats enterament homogènies però hi ha paral·lisme entre aquests *restoblot*, *restoblet*, nostres i *estoubloun* tan vivaç del provençal. «es nat sus d'estoubloun» Mireia, «lou soulèu dardaio / e fai dansà lis estoubloun» que així ho veia l'arlesià Truchet. — ² Encara ara sent *estos fèstòbos* el qui corre per l'alt Aragó (Foradada de Toscar, 1965) — ³ *Rastoulb* mas en el Lauraguès (escrit *Les Rastouls* a. 1781, Sabarthès, *Dict Top de l'Aude*). — ⁴ El so de *-cch-* és quasi igual al de *-cc-* en tots aqueixos parlars; també és probable que hi vagi haver tramostament dialectal des de les zones de Sicília i d'altres bandes on aquelles tres terminacions es confonen del tot. — ⁵ *Stupola* en K, *stuple* en P, corresponent a *stipula* dels altres, que havia de ser la forma de l'autor, puix que *stipa* és l'etimologia que atribueix a tot plegat (*Étym* ed Lindsay, xvii, vii, 56) — ⁶ Roerg *estouillo* (Vayssier), Gers *estoulb* «chaume», *estoulbà* «champ de chaume» (Durrieux II, 228), Lagraulet (Armanhac), *estoulb*, *estoulbà* id id (Lamothe). Al costat d'*estoulb* apareix *estout* en altres parlars del Gers (Cénac-Moncaut, Lamothe) i entremig de Bigorra i Bearn (Arrens) i en el Bearn mateix (Palay), junt amb el derivat *estourà* (Lamothe; L Paret, *Mundart v Arrens*, 24), els quals pressuposen una assimilació antiga, en l'etapa sonoritzada de *STUBLU > *STULLU, cf. *stulus* a les Gloses de Reichenau, i en francès mateix, *éteule*. El tipus amb assimilació reapareix en el derivat en RE-, d'on el baix-aranès i gascó *arrastoutch/restout*, que vaig estudiar extensament en el meu *Vocab Aranès*, s. v., Coserans *fastúç* «tíge des blés qui reste dans les champs», *fastúro* «champ à chaume»; variant ja documentada d'antic, llavors amb -g: «pér pèxer les erbes et *restog*» a 1492 (vall d'Ossau, en el Cartulari B, p. 391). — ⁷ *Ἀρρὸς δις τοῦ ἔτους ἀροτριώμενος*, CGL II, 174.2; v. 664.21; vii, 204. — ⁸ Ací, doncs, ja ens abstenim de repetir algunes de les coses que han quedat superades, i que trobaràn en l'article RASTROJO, DCEC/DECH els més inclinats a una actitud retrospectiva. Sobre les formes occitanes, afegim encara, del m. «chaume» de l'ALGc (II, 245): *estút* SO, de les Landes, *estút*, *estúil*, *estúra* a molts punts de Gironda, Gers i HPyr *rastúc* o *fèstúro* Coserans i Alt Comenge *arestúc*, *-túro*, a Ossau, Aspa i Baretons, *restúbile* en un punt SO, del Gers, i *retúb(lə)* en alguns de la Gironda. — ⁹ Com a verb intr., fig. 'no tenir requesta': una noia que va al ball i no la treu ningú «*rostoia*» (Alsina Bofill, parlar de Palafrugell).

Rostopos, *Tirar* (algú) de ---, potser de *topar* amb prefix *res-* (com *resguardar* etc.) i assimilació com en ROSTOLL, i es podria suposar un derivat format, sigui a la manera dels vulgarismes acastellanats com *topo* 'taca de tinta', o els neologismes com *esbarjo*, *enterro*, o per imitació de les pronúncies reduïdes *llos-*

so < *llòssol*, al costat de *llossar*, *ròdo(l)* (*cap-ròdo(l)*)/*rodar*.

ROSTRE, castellanisme, del cast. ROSTRO (DCEC /DECH), que si se'n ha tornat inoblidable és només pel record sublim del *Cant Espiritual*. Després d'una aparició esporàdica i humorística (certament amb consciència d'estar usant, per color local, un terme dels xurros) en el *Procés de les Olives*, no el recollí més que al *DTO* (molt transigent amb les castellanades dels predicadors) però ni tan sols Lacav. no li fa eco. N'hi ha algunes notícies cap a la fi del S XVIII, que naturalment es troben en plomes clericals, militars o «aristocràtiques». No cal dir que tots ells mantenen desemboçadament la forma *rostro* un a la Passió d'Illa de Tet, de 1767 (RLR xxxiii, 93); un altre en un dels romanços que cantaven o recitaven els mossos d'esquadra, netejadors de bandolers: «minyona: què n'ets fet? - torna a casa de ton pare, / que 't conec ab els senyals, - ab els *rostros* de [!] la cara» en el romanço de Pau Gibert (on el bon ceguet autor traeix la seva ignorància del mot amb l'ingenu aclariment *de la cara*,¹ posat al terme prestigiós que oia des de la trona) (MilàF, *Romillo*, reco. a Argentina, 124C); en fi el B. de Maldà (*Coll B V*, 179) Després Emili Vilanova, més tard J. M. de Sagarra —que necessitava, fos com fos, una rima de *parenostre* (C Arnau, 54)—; i a la fi el mot pujà a la glòria, gràcies al bateig en les aigües d'aquell Jordà que encara ens el fa una mica sagrat; i perdoni'm aquella altíssima i santa memòria, certes companyies en què s'ha escaigut posar-la, que també Maria de Magdalena arribà a santa.

El cast. *rostro* provenia, per una transformació semàntica (en què el català no tingué art ni part) del llatí RÖSTRUM 'bec d'ocell'. Nosaltres l'hem usat per formar-ne correctes derivats i compostos savis, en el significat llatí: *rostral*, *rostrat*, *rostriforme*

¹ Com aquella nena de l'escola de Llofriu que parlava dels «*rustos* de la cara» a la seva bona mestra Irene Rocas, que —per mostrar que «no tenia son», com deia AMAlcover— ho comunicà a la Calaixera, i algú s'ha cuidat de no deixar-nos-ho ignorar...

Rot, V. rotar i rompre

ROTA, ant., 'cítara', mot internacional de l'Europa medieval, que nosaltres rebérem del fr. ant *rote*, i que formant part de la terminologia dels joglars i de la lírica asturiana, es troba també en el bretó, l'irlandès i l'alemany medievals; etimologia incerta, probablement irànica: persa mitjà *rōta* id, pròpiament 'budells', 'corda musical feta amb intestins'. □ 1.ª doc : c. 1378; c. 1390, Aversó (veg ROTAR); 1399, Bernat Metge

El qual la identifica amb la lira d'Orfeu. Quan aquest s'apareix en el *Somni* meravellós com «dos hòmens de gran estatura, la hu dels quals era jove fort bell, e tenia una *rota* entre les mans, e lo altre ere molt vell ---» (i; ms de la Univ. de Bna., f° 40, lín 26; NCI, 18.4); «Eurídicés --- morí e devallà en inferna; sabuda per mi la sua dolorosa mott, devallé a les por-